

Luopas-hankkeen esittely ja uuden oppaan sisältö

Katariina Mäkelä

Suomen ympäristökeskus SYKE

Uusi opas luontoselvitysten laadintaan ja luontovaikutusten arviointiin - Sidosryhmäseminaari 29.9.2021

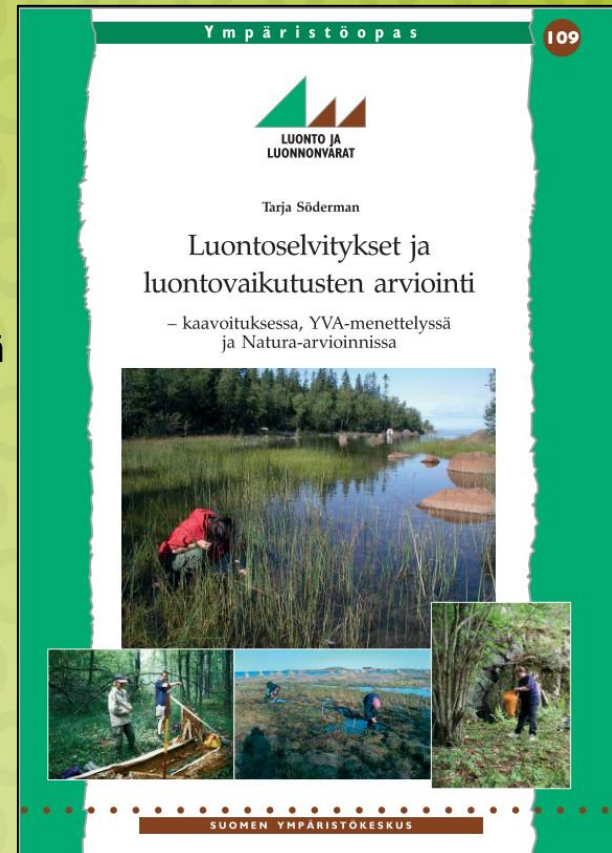
Taustaa

- Luontoselvitys auttaa luonnon monimuotoisuuden turvaamisessa
 - ✓ Luonnonarvojen huomioon ottaminen alueita muuttavan toiminnan yhteydessä
- Tavoitteena luontokadon eli luonnon monimuotoisuuden heikentymisen pysäyttäminen
- Kansallisen biodiversiteettistrategian ja toimintaohjelman (2012–2020) toteutumisen ja vaikuttavuuden arviointi:
 - ✓ Vaikuttavuus jäi pieneksi: riittämätön taloudellinen panostus, ristiriitaiset kehityskulut
 - ✓ Ehdotuksia uudelle strategialle ja toimintaohjelmalle: ekologinen siirtymä → ohjata valtiota ja muita toimijoita ottamaan huomioon luonnon monimuotoisuuden suojelu ja kestävä käyttö kaikessa toiminnassa
 - ✓ Ekologinen siirtymä vaatii muun muassa, että luonnonarvoja tarkastellaan ennakoivasti
- Monimuotoisuuden turvaaminen mahdollista vain, jos tunnetaan muutoksen kohteena olevan alueen luonnonarvot

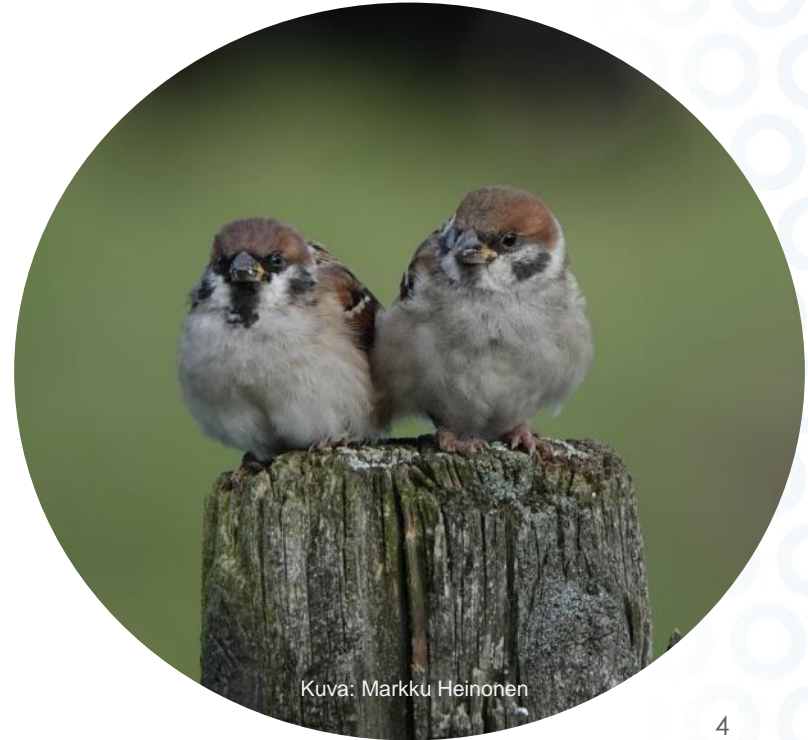
Uuden oppaan valmistelu (1/2)

- Luopas-hankkeessa päivitetään aiempi opas (Söderman 2003)
 - Lainsäädännön vaatimukset
 - Hyvät käytännöt
 - Uudet kokonaisuudet: luontotyyppiasiat
 - Laajempi taustoittaminen ja ohjeistus
- Hankkeiden suunnittelun ja suunnitelmien laadinnan yhteydessä toteutettavat luontoselvitykset
- Luonnonarvojen yleisselvitys
 - Kuntien ja maakuntien teettämät selvitykset omien alueidensa luonnonarvoista
- Toiveita ja tarpeita oppaan päivitykseksi esitetty useissa yhteyksissä
 - Uhanalaisten lajien ja luontotyyppien toimintaohjelmat ja arviointien toimenpide-ehdotukset
 - Luontoselvittäjän pätevyysvaatimusten kehittäminen -hanke

Uuden oppaan valmistelu (2/2)

- Valmisteltu Suomen ympäristökeskuksessa ympäristöministeriön ohjauksessa ja rahoituksella
- Työ alkoi loppuvuonna 2019
 - ✓ Perustettiin hankkeen tukiryhmä
 - ✓ Sisältö jaettiin työpaketteihin
- Valmistelutyössä ollut mukaan useita SYKEN asiantuntijoita
- Apua saatu useilta muilta YM:n ja Metsähallituksen Luontopalveluiden asiantuntijoilta

Kuva: Markku Heinonen

Luopas-hankkeen tukiryhmä

Aulikki Alanen, ympäristöneuvos, ympäristöministeriö, pj.

Katariina Mäkelä, vanhempi tutkija, tukiryhmän sihteeri, Suomen ympäristökeskus SYKE

Laura Ahopelto, ympäristöasiantuntija, Espoon kaupunki ja ympäristösuunnittelija, Lohjan kaupunki (7/2021 asti)

Kirsi Hellas, ylitarkastaja, Uudenmaan ELY-keskus

Ulla Koski, aluesuunnitteluneuvos, ympäristöministeriö

Jaakko Leppänen, ylitarkastaja, Uudenmaan ELY-keskus (11/2020–3/2021)

Tia Lähteenmäki, ympäristöasiantuntija, Espoon kaupunki (9/2020 alkaen)

Niina Pirttiniemi, Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus (11/2020 alkaen)

Pekka Punttila, vanhempi tutkija, SYKE

Anne Raunio, ryhmäpäällikkö, SYKE

Päivi Saari, erityisasiantuntija, ympäristöministeriö (10/2020 asti)

Pälvi Salo, suunnittelija, SYKE

Laura Uimonen, luontokartoittaja, arkkitehti, Luontoselvitysten tekijät ry ja Tampereen yliopisto

Toiveet oppaassa käsiteltäviksi asioiksi

- Eri sidosryhmien toiveet oppaan sisällöksi
 - ✓ Luontoselvitysten tekijät
 - ✓ Luontoselvitysten tilaajat
 - ✓ Viranomaiset
 - ✓ Muut (mm. lausuntojen antajat)
- Tammikuussa 2020 toteutetun verkkokyselyn vastauksista koostettu sanapilvi

turvetuotannon vesistövaikutukset
kommentointimahdollisuus
kasvillisuusseurannat
Natura-arviointi kompensaatia
pätevyyskoe selvitysten riittävyys
sertifiointi
ilmastonmuutos raportointiohjeet
lieventämistoimet
lupa-asiat lähteet ja tiedonhallinta
ohjeiden sitovuus ohjeita selvittäjille
paikkatieto ohjeita tilaajille
luontovaikutusten arviointi
opas perustarpeisiin
koulutusta oppaasta arvottaminen esimerkit
eliöryhmäkohtaiset ohjeet näytteenotto
luontotyypit suojausohjeet
kaavamääräyssuositukset kartoitusmenetelmät
kaavatasojen erot salassa pidettävät lajit
lisääntymis- ja levähdyspaikat

Sidosryhmäyhteistyö 2020

Sidosryhmät: Kunnat, maakuntien liitot, ELY-keskukset, Metsähallitus, konsulttifirmat, luonnonsuojelujärjestöt, luontoselvitysten tekijöitä kouluttavat tahot ym.

Aloitusseminaari:

- Toiveet ja haasteet
- Haastattelupaneeli: Riittävän hyvä luontoselvitys

Verkkokysely: Luontoselvitysten tilaaminen, selvitettävät luonnonarvot, luontovaikutusten arvioiminen

Työpajat:

- Luontoselvitysten sisältö, riittävyys ja tilaaminen
- Luontotiedon arvottaminen ja vaikutusten arviointi

Oppaan sisällysluettelo

Oppaan sisältö ja rajaukset

Työaika-, työturvallisuus-
ja työsuojeluasiat

Seurannat

Hankintalainsäädäntö ja
-menettelyt

Ahvenanmaa

Maisema-alueet,
maisemanhoitoalueet

Ekosysteemipalvelut ja
luonnon virkistyskäyttö

Tavoite ja tulevaa

- Opas luonteeltaan suositus hyviksi käytännöiksi
 - Tavoitteena toimiva, luontoselvitysten tekijöiden, tilaajien ja viranomaisten työssään säännöllisesti käyttämä opas
 - **Käsikirjoitusluonnoksen kommentointi 22.9.–13.10.2021**
 - Julkaistaan sähköisenä Suomen ympäristökeskuksen raportteja -sarjassa vuoden 2021 loppuun mennessä
 - Opas valmistuu tilanteessa, jossa
 - ✓ LSL, MRL uudistustyö meneillään
 - ✓ Luontotiedon tallentamista edistetään
- Päivitystarpeet

S Y K E

Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi – opas tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle

LUONNOS

Alustukset oppaan aihepiirien esittelemiseksi

Kiitos

katariina.makela@syke.fi